

**Вищий навчальний заклад
«НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ»**

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Логіка та критичне мислення

ОП «ПРАВО»

Шифр за ОП	Назва	Тип	Рівень вищої освіти	Період вивчення		Кількість кредитів	Вид підсумкового контролю
				Рік, коли пропонується вивчення	Семест		
ОЗП-2	Логіка та критичне мислення	Обов'язкова дисципліна загальної підготовки	Перший (бакалаврський)	1	1	5	Диференційований залік

Мова навчання: українська.

Форми здобуття освіти: очна (денна), заочна

Види навчальних занять: лекція, практичне заняття, консультація.

Методи навчання: формально-логічні методи: дедуктивний метод як основа побудови правильних міркувань; індуктивний метод для формування узагальнень; метод формалізації, який передбачає використання логічної символіки, побудову формул і схем; метод логічного аналізу, спрямований на виявлення структури суджень і умовиводів; а також метод доведення і спростування, що забезпечує перевірку істинності тверджень. Поряд із цим використовуються загальнонаукові методи, зокрема аналіз і синтез, абстрагування та узагальнення, які забезпечують опрацювання логічних категорій і понять. Методи, пов'язані з аргументаційним аналізом, дискусією, кейсами та виявленням когнітивних викривлень.

Оцінювання: поточне, підсумкове.

Метою викладання навчальної дисципліни: навчити здобувачів правильно мислити з допомогою наукових понять і термінів, запобігати помилковим судженням і умовиводам, забезпечувати правильність побудови думок, уміння логічно і аргументовано доводити істину або спростувати хибні положення, показувати можливості логічного мислення у практичній діяльності юриста; створити логічний базис для засвоєння всіх навчальних дисциплін, наукової роботи студентів; оволодіння системним мисленням та функціональною моделлю критичного мислення, що базується на ґрунті цінностей, усвідомленості, самостійності, рефлексивності, цілеспрямованості, контрольованості, самоорганізованості когнітивних дій.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК01	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
ЗК02	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
ЗК03	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
ЗК07	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
ЗК08	Здатність бути критичним і самокритичним.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК02	Здатність аналізувати ретроспективи розвитку правових явищ та процесів у контексті їх впливу на сучасну правову систему.
СК08	Здатність застосовувати правові принципи та доктрини

СК12	Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції.
СК13	Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ.
СК16	Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН01	Визначати переконливість аргументів у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин.
ПРН05	Давати короткий правовий висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю.
ПРН12	Доносити до респондента матеріал з певної правової проблематики доступно і зрозуміло.
ПРН20	Виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки.

Засоби діагностики успішності навчання: практичні завдання, питання для опитування під час семінарів, індивідуальні питання, питання для поточного контролю, тести, питання для підсумкового контролю.

Зміст навчальної дисципліни:

Тема 1. Логіка як наука та її розвиток

Формальна і неформальна логіка. Основні етапи розвитку логіки. Предмет логіки.

Мислення як об'єкт логічного аналізу.

Тема 2. Критичне мислення в системі пізнання

Поняття критичного мислення. Основні стратегії мислення. Складові критичного мислення. Роль рефлексії у пізнавальних процесах.

Тема 3. Поняття як форма мислення

Види понять. Логічні операції з поняттями (узагальнення, обмеження, визначення, поділ). Помилки у формуванні понять.

Тема 4. Судження та їх логічний аналіз

Судження як форма мислення. Види суджень. Відношення між судженнями. Логічні квадрати.

Тема 5. Умовиводи та їх структура

Поняття умовиводу. Дедукція, індукція, аналогія. Логічна структура умовиводів. Типові помилки мислення.

Тема 6. Закони логіки та їх застосування

Основні закони логіки (тотожності, несуперечності, виключеного третього, достатньої підстави). Їх роль у мисленні.

Тема 7. Логічні основи аргументації

Аргументація та її структура. Доказ і спростування. Логічні помилки в аргументації. Маніпуляції у комунікації.

Тема 8. Критичне мислення та комунікація

Суперечка, її види та форми. Риторика і логіка переконання. Аналіз аргументів у професійній діяльності.

Тема 9. Мислення в умовах невизначеності

Особливості прийняття рішень в умовах ризику та невизначеності. Когнітивні викривлення. Раціональність мислення.

Тема 10. Креативне та паралельне мислення

Техніки паралельного мислення. Методи генерації ідей. Креативний пошук рішень.

Тема 11. Системне мислення та системні зміни

Поняття системи. Самоорганізовані системи. Системні зміни. Види фіксування (цільове, функціональне, мотиваційне).

Тема 12. Прикладні аспекти критичного мислення

Профайлінг, поведінковий аналіз. Логіка в бізнесі, праві та комунікації. Стрес і його вплив на мислення.

Неформальна освіта (онлайн-курси та платформи)

У межах самостійної роботи здобувачам рекомендується проходження онлайн-курсів на міжнародних освітніх платформах з метою формування логічного мислення, розвитку навичок аналізу аргументів, виявлення логічних помилок, прийняття обґрунтованих рішень та ефективної комунікації.

Особлива увага приділяється опануванню методів формальної та неформальної логіки, розвитку критичного мислення в умовах інформаційного перевантаження, аналізу когнітивних викривлень, аргументації та дебатів, а також застосуванню логічних інструментів у професійній діяльності (бізнес, право, управління).

Рекомендовані платформи:

- Coursera <https://www.coursera.org/specializations/logic-critical-thinking-duke> (Introduction to Logic and Critical Thinking) формує навички аналізу та оцінки аргументів, логічного мислення
- FutureLearn <https://www.futurelearn.com/courses/logical-and-critical-thinking> (Logical and Critical Thinking) розвиває вміння виявляти логічні помилки та застосовувати логіку на практиці
- edX <https://www.edx.org/learn/critical-thinking-skills> (Critical Thinking & Problem Solving) навчає аналізу проблем, прийняттю рішень і побудові аргументації

Опрацювання зазначених онлайн-курсів не є обов'язковим і здійснюється за власною ініціативою здобувача як форма неформальної освіти. Не є обов'язковими також саме ці курси та можуть бути пройдені інші тематичні курси, тренінги тощо.

Порядок зарахування результатів неформальної освіти:

Результати проходження онлайн-курсів можуть бути зараховані як складова самостійної роботи за зверненням здобувача в порядку, визначеному Положенням про порядок визнання результатів навчання набутих у неформальній/інформальній освіті (<https://nam.kyiv.ua/files/pdf/polozhennia-pro-neformalnu-ta-informalnu-osvitu.pdf>).

Максимальна кількість балів – до 10 балів у межах самостійної роботи.

Методи навчання на лекціях: вербальний метод (лекція, дискусія тощо); методи візуалізації (презентація, метод ілюстрації (графічний, табличний, тощо), метод демонстрацій та інші); робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування тощо); інші методи у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веборієнтовані тощо).

Методи навчання на семінарських заняттях: вербальний метод (дискусія, співбесіда тощо); метод візуалізації (презентація, метод ілюстрації (графічний, табличний, тощо), метод демонстрацій та інші); робота з навчально-методичною літературою (рецензування, підготовка реферату, тез, доповіді тощо); інші методи у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо); кейс-метод (вирішення ситуацій тощо); практичний, пошуковий метод.

Методи оцінювання: для поточного контролю у вигляді усного та письмового опитування, фронтального опитування, тестування, написання тез (рефератів), виконання індивідуальних та групових проектів, творчих завдань, тощо.

Для підсумкового контролю проведення диференційованого заліку (усна та/або письмова відповідь, тестування, вирішення завдань, виконання вправ тощо.).

Засоби діагностики результатів навчання. Поточний контроль може передбачати застосування широкого спектру форм та методів оцінювання знань, що проводиться за кожною темою. Підсумковий контроль передбачає проведення диференційованого заліку.

Порядок оцінювання результатів навчання:

Оцінювання здійснюється за 100 бальною шкалою:

Поточний контроль та самостійна робота = 60 балів.

Підсумковий контроль = 40 балів.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Для денної форми здобуття освіти

Поточний контроль та самостійна робота – 60												Підсумковий контроль	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	Самостійна робота	
4 бали	4 бали	4 бали	4 бали	4 бали	4 бали	5 балів	4 бали	4 бали	4 бали	4 бали	5 балів	10 балів	40 балів
													100 балів

Для заочної форми здобуття освіти

Поточний контроль та самостійна робота – 60		Підсумковий контроль	Сума
Контрольна робота	Самостійна робота		
50 балів	10 балів	40 балів	100 балів

Рекомендована література:

1. Бандурка О.М., Тягло О.В. Юридична логіка: підручник. 2-е вид., переробл. і доповн. Х.: Золота миля, 2017. 216 с. URL: https://fpk.in.ua/images/biblioteka/2FMB_Pravo/Yurydychna-lohika_pidruchnyk_O-M-Bandurka_O-V-Tiahlo_2017.pdf
2. Веселовська Н., Павлов В. Психологія мистецтва переконання: логіка, риторика та деонтологія в дії. Академічні візії. 2025. Вип. 44. URL: <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/1955>
3. Веселовська Н.О. Роль конфліктологічної освіти у професійному становленні майбутніх юристів у контексті отримання вищої освіти під час війни. Часопис Київського університету права. 2022. № 2-4. С. 27-32.
4. Веселовська Н.О. Умовчання та опущення: інструменти профайлінгу в бізнес-медіації та супроводі угод. Актуальні проблеми економіки. 2024. № 4(274). С. 272-278.
5. Головіна, О. В. Критичне мислення як освітня компетенція сучасності: особливості формування. Гуманітарно-педагогічна освіта: здобутки, проблеми, перспективи: матер. II Всеукр. наук.-прак. конф. (з міжнар. участю) (Дніпро, 18 лист. 2021 р.). Дніпро: Акцент ПП. 2021. С. 84-85.
6. Конверський А.Є. Критичне мислення: підручник. Київ: ЦУЛ, 2021. 344 с.
7. Логіка: підручник / за заг. ред. О.Г.Данильяна. Харків: Право, 2022. 220 с. https://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/SENMK/pidr_logika_2021.pdf
8. Логіка: навч. посіб. / С.В. Сторожук, І.М. Гоян, І.С. Матвієнко. Київ: Вадекс, 2020. 370 с. <http://elibrary.collegesnau.com/wp-content/uploads/2024/12/lohika-storozhuk-2020.pdf>
9. Логіка для юристів: підручник / В.С. Бліхар, В.В. Левкулич, М.М. Олексюк, Б.Б. Шандра, В.Ю. Свищо, О.І. Матвієнко. Вид. 2-ге, перероб. та доп. Ужгород: Вид-во УжНУ «Говерла», 2022. 316 с. https://fpk.in.ua/images/biblioteka/1bac_pravo/Lohika-2022.pdf
10. Папіжук В.О., Кузьменко О.Ю., Лісова Ю.О. Критичне мислення як освітня інновація в Україні: здобутки та перспективи. Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. 2021. № 3(43). С. 180-185.
11. Пометун О.І. Урок, що розвиває критичне мислення. 70 методів в одній книзі. Навч.-метод. посібник. К., 2020. 104 с.
12. Тетарчук І.В. Логіка для юристів. Для підготовки до іспитів. К.: ЦУЛ, 2020. 150 с.

Викладач: Веселовська Наталія Олександрівна, кандидат юридичних наук, доцент, декан юридичного факультету.

Гарант освітньої програми:

Козакова Ірина Віталіївна,
кандидат юридичних наук, доцент